

Monitieteisyys ja humanistinen tutkimus

Otto Latva
Tohtorikoulutettava
Kulttuurihistoria, TY

Turun yliopisto
University of Turku

Monitieteisyys?

- Menetelmä tutkia, opettaa tai opiskella laajan tieteenalakirjon näkökulmasta
 - Voidaan toteuttaa yksittäisissä tutkimuksissa tai tutkimusryhmissä
 - Monitieteiset instituutiot tarjoavat tutkimusympäristön sekä opetusta
- Tutkimus luonteeltaan kokoavaa → Tutkimusongelmaa käsitellään eri tieteenalojen kysymyksenasetteluista, menetelmistä ja teoreettisista lähtökohdista käsin.
- Haastaa reduktionistisen prosessin myötä historian saatossa syntyneitä moderneja oppiainerajoja.

Historiaa

- Huoli ylispecialisaatiosta syntyi jo 1700-luvulla
- 1800-luvulla kritiikkiä esitti mm. Nietzsche
- Kritiikki ”kaikui tyhjille korville” → 1800-luvun lopulla tieteenalat yhä rajatuimmiksi yksiköiksi.
- Monitieteisyyden nousu 1900-luvulla odotettu vastareaktio tiukoille tieteenalojen rajoille.

Giambattista Vico (1668–1744)

Nykypäivän monitieteisyys

- Nykyään hyvin esillä akateemisessa maailmassa
- Havaittavissa kaksi suurempaa linjaa:
 - Tiedekuntarajojen sisällä tehtävä oppiainerajat ylittävä tutkimusyhteistyö
 - Esim. Ihmistieteissä tehtävä monitieteinen tutkimusyhteistyö
 - Tiedekuntarajat ylittävä tutkimusyhteistyö
 - Esim. Luonnontieteilijöiden ja humanistien tutkimusyhteistyö

Omia kokemuksia: Instituutiot ja ryhmät

- Tohtoriopintojen alkuvuosina monitieteisiä lukupiirejä
- YKES – Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen eläintutkimuksen seura
 - Kaikille eläinten, ihmisten, kulttuurin ja yhteiskunnan välisistä suhteista kiinnostuneille tutkijoille ja opiskelijoille, lähestymistavasta tai tieteenalasta riippumatta.
 - <https://elaintutkimus.wordpress.com>

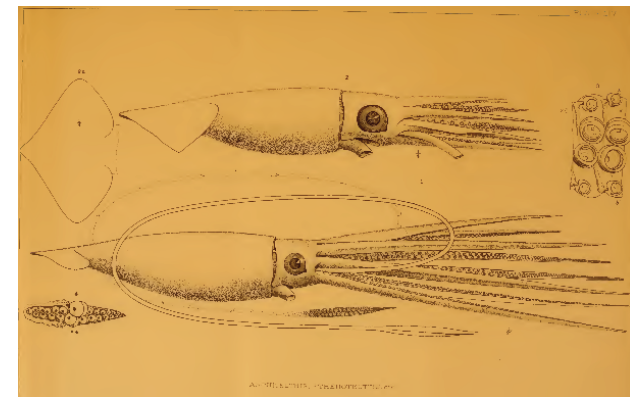
Omia kokemuksia: Instituutiot ja ryhmät

- AHA eli Aallonharjalle – Humanistinen ja yhteiskuntatieteellinen meritutkimuksen laboratorio
 - Meritutkimuksella on pitkät perinteet humanistisessa tiedekunnassa.
 - Mukana toiminnassa: historioitsijoita, kansatieteilijöitä, folkloristeja, uskontotieteilijöitä, hallintotieteilijöitä, maisematutkijoita, englanninkielen tutkijoita, etc...
 - Erittäin paljon yhteistyötä ja verkottuneisuutta kansallisesti ja kansainvälisesti myös akateemisen maailman ulkopuolella
- Toimintaa
 - Kerää yhteen alan tutkijoita ja tarjoaa heille tukea tutkimukseen sekä inspiroivan työyhteisön
 - Toteuttaa projekteja ja hankkeita, järjestää säännöllisiä tutkimusseminaareja, tarjoaa asiantuntijapalvelua ja ottaa vastaan tilaustutkimusta
- <https://aallonharjalle.wordpress.com/>

Omia kokemuksia: Tutkimuksesta

- Tutkimukselliset lähtökohdat kulttuurihistoriassa, eläinhistoriassa ja ympäristöhistoriassa
- Väitöstutkimus:
 - *The Giant Squid: Imagining and Encountering the Unknown in 1763–1896*
 - Tarjoaa luonnontieteille historian menetelmin analysoitua tutkimustietoa.

C. P. Snow ja *Kaksi kulttuuria*

- *Kaksi kulttuuria* viittaa luonnontieteisiin ja humanistisiin tieteisiin
- Snow kehotti luomaan siltaa näiden tieteenalojen välille
- 90-luvulla julkaistun edition johdanto:
 - Prof. Stefan Collini: Aika on redusoinut luonnontieteen ja ihmistieteiden välistä kuilua, mutta ei ole poistanut sitä kokonaan.

Tulevia tutkimusaiheita

- Puutiaiskäsitysten historiaa käsittelevä tutkimus
 - Yhteistyössä Turun yliopiston luonnontieteellisen punkkitutkimus projektin kanssa
 - Luonnontieteellisessä projektissa mukana: Biologian laitos, Eläinmuseo, Saaristomeren tutkimuslaitos, Lääketieteellinen mikrobiologia ja immunologia.

Havainnot ja yhteenveto:

- Havainnot humanistien kiinnostuksesta monitieteiseen tutkimukseen vaihtelevia.
 - → Paljon myönteistä kaikua, mutta myös epävarmuutta
- Humanistisilla aloilla paljon annettavaa monitieteistyvällä tutkimuskentällä
 - Ei pelkästään keskenään vaan myös tiedekuntarajat ylittäen

